

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Lengyel István

Rózsahegi Kálmán kettős jubileuma

Osztályozás

1 92
Rózsahegi Kálmán

Idő "1958"

Forrás:

Népszavazás

(Hely)

1958. 10. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házi nyomda 1926 — 8891

A kiket egész életútjukon hűséges komondorként követ a -iker: tudnak valami „titkot”, ami teljességgel független ugyan a művészettől, de éppen olyan megtanulhatatlan. A népszerűségnek ez a kivételes adottsága például ritkán teljedett ki olyan megérdemelten és állandósult annyira megingathatatlanul vérbeli művész mellett, mint Rózsahegi Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagja körül, aki most kettős évfordulót ünnepel: nyolcvanötödik születésnapját és első budapesti fellépésének hatvanadik jubileumát.

A Magyar Színházban, az Aranylakodalom Mikulák szerepében lépett először a közönség elé, mely azonnal szeretetétbe fogadta. Különös, outhonias, édeskés-csipős illatú atmoszféra lengte körül, olyasféle, mint a rózsagereszdes zacskóban az apró kockákra vágott szüzdohányé. Csipetnyi színpadiasság is vegyült a hangjába, mozgásába — mint ahogyan szagosított füvet kevert a dohányáta —, az a fajta megejtő teatralitás, melynek hatása ellenállhatatlan, ha őszintén, a színjátszó benső lényéből fakad. Ez is magyarázza, hogy előbb a közönség fedezte fel, de a zsöllyék, páholyok, karzat és földszint egybehangzó véleményét később egyértelműen magáévá tette a kritika is.

A hang, melyen Rózsahegi megszólalt, kedves, játékos, huncutkodó, andalítóan érzelmes, patetikusán emelkedett vagy szívből szívhezszólóan csöndes és egyszerű volt, de mindig jellemző a figurára, akit színpadra vitt. Valami különös egyéni dallamosság bujkált a szavai között. Aminthogy volt néhány csalhatatlan hatást keltő mozdulata, mely mindvégig a sajátja maradt a színpadon töltött hosszú esztendőik alatt, hiába próbálták átvenni,

lemásolni. Holott ő maga tudatosan figyelte játék közben arczdüléseit, mozdulatait, melyek legmélyebben hatottak a nézőkre s egy-egy ilyen apró biccentését, hangmodulációját, fejtartását átvitte életének a színpadára is.

Igy olvadt össze ember és színész, fejlődött ki benne a csodálatos biztonság, mely tévedhetetlenül megtalálta az elixirt, ami hús-vér életre formálja a zörgő papirosfigurákat is. Szinte valamennyi alakítása emlékezetes maradt; Baracs Matyiját épp oly kevésbé feledhette el a néző, mint feleskei nótáriusát. Gonosz Pistáját, Brazovicsát az Aranyemberben, Szellemfijét, Zubolyát, vagy a Hamlet kissé tisztatáji kubikos-izű sfrásóit. Dandin Györgyét, Tiborcát, A vén gazember Baczu Gazsiját, Ladányiját, vagy Juhász urat, aki szinte külön életet élt a Molnár Ferenc Uri divatjában. Százegyet nevetett, könnyeztetett meg művészetével. Megtanította a közönséget, hogy zavartalanul tudja élvezni az élet valóságos ízeit. Komédiázott talán egy kicsit az életben is, de szívből és vidáman, elhessegette a felhőket, ha komoran gomolyogtak feje körül, s pipája füstjébe burkolózott, ha restellte könnyeit, melyeket talán inkább csalt ki belőle a jóéjtű Ragenau érzelmessége, mint a moliérei tragikum maró fájdalma. Értette a titkot hogyan alakíthatja ki a maga saját külön nyugalmas-derűs környezetét, s művészetével ablakot nyitott száz ezreknek is, hogy betekintsenek ebbe a színes, dörmögős, urambátyámos hangulatú képzelte világba, melyet alakításainak egy-egy emelkedett pillanatában színjátszó művészetének varázslatával valóságosnak sikerült elhítenie.

LENGYEL ISTVÁN